

PLATSEN --- UTANFÖR

Platsen utanför, en digitalt född utställning. Lansering den 14 februari.

2020-02-14 12:00 CET

Platsen utanför – en ny digital utställning på Stockholms läns museum

De finns mitt ibland oss. I urberget under våra fötter. Bakom det ombyggda husets tegelfasad. Dolda i dina minnen. Bland resterna från den utbrända husgrunden i skogsdungen. Platser som är viktiga delar av vår historia och det moderna samhället – samtidigt som de inte är det. Välkommen till den digitala utställningen Platsen utanför som lanseras på stockholmslansmuseum.se den 14 februari.

Stockholms läns museums nya digitala utställning *Platsen utanför* är en

digitalt född utställning som baseras på arkivmaterial, tidigare utställningar och inventeringar. De fyra platser som berörs i utställningen är komplexa kulturarv som rymmer en stor mängd perspektiv och röster, vilka inte alltid överensstämmer med varandra. Samtidigt beskriver de det moderna samhällets framväxt och avgörande samhällsfunktioner som inte alltid varit synliga för allmänheten. Platserna är mytomspunna och omgärdade av hemligheter.

– Det mystiska och hemliga är ständigt en fascinerande utgångspunkt för oss som arbetar med kulturhistorisk förmedling. Men, förhoppningsvis fastnar vi inte i det mörka och hemlighetsfulla. Förhoppningen är att göra nyfikenheten till en dörr som bjuder in till en bred historia om både några unika platser i Stockholms län, om kulturarv och om de senaste hundra årens samhällsförändringar” säger Lars Fridén som är projektledare och utställningsproducent för *Platsen utanför*.

En del av museets nya digitala profil

Satsningen är en del av museets nya digitala profil. Vi testar nya sätt att berätta om det byggda kulturarvet. Berättelser där dåtid samsas med samtid och framtid.

Utställningen vill också lyfta vikten av att bevara de här platserna utan att de förlorar den komplexitet och svårighet som de förknippas med. De är alla ifrågasatta (Elefanten och Ågesta), involverade i exploateringsprojekt (Beckomberga) eller osynliga (Lissma). Ambitionen med utställningen är att via digitalt berättande synliggöra platserna, göra deras historia tillgänglig när de faktiska platserna rivs eller bäddas in i nya planeringsideal och samhällsbehov

– Vad tjänar vi på att uppmärksamma byggnader, platser och företeelser som väcker anstöt eller hemska minnen? För oss på museet är svaret givet. Vi behöver påminnas om det som har hänt genom historien för att inte upprepa tidigare generationers misstag. Vår strävan är att göra historieskrivningen så mångfacetterad, och därmed så fullständig, som överhuvudtaget är möjlig, säger länsmuseumchef Annelie Kurttila.

Om utställningen

Platsen utanför använder fyra säregna platser för att rikta en strålkastare mot det moderna samhällets framväxt. Platser som både hör hemma mitt i vår gemensamma historia samtidigt som deras tillvaro där är obekvämt, mångbottnad och allmänt strulig. Att skriva historia är aldrig enkelt och de platser som ingår i den här utställningen ställer stora krav på vår förmåga att förstå och skriva historisk komplexitet och heterogenitet. De rymmer på samma gång konflikter, myter, vardaglighet, brutalitet, makt, maktlöshet, ideologiska strider, rädsla, storpolitik och mänskliga olikheter. Och beroende på vem som pratar om dem, förändras också den bild av historien som vi frammanar.

De psykiatriska och neurologiska experiment som genomfördes på Beckomberga sjukhus är omöjliga att motivera med dagens medicinska kunskap och människosyn, men i sin tidsanda var detta rationella lösningar för ett bättre och mer humant samhälle. Genom vittnesmål från patienter, personal och byggnader skiftar vår förståelse för sjukhuset ständigt nyans. Det gäller också interneringslägret i Lissma. Där sätter berättelserna som finns bevarade och de som saknas ett finger på den politiskt infekterade hanteringen av sovjetryska flyktingarna och krigsfångar efter andra världskrigets slut.

Atomreaktorn i Ågesta var tätt omsluten av global kapprustning och kallt krig. Atomkraften stod i det sammanhanget för framtidsoptimism och det svenska kärnvapenprogrammet för att bidra till global militär balans genom att ”våra svenska gossar ej skall behöva kämpa med sämre vapen än fienden”. Civildförsvarets ledningscentral Elefanten hör till samma epok. Att spränga fram gigantiska bergrum där totalförsvaret kunde gå under jorden kan idag tyckas vara en besynnerlig lösning, men var då ett rimligt svar på den tidens hot, försvarsideologi och samhällsklimat.

Platsen utanför hanterar kulturarv i den vidaste bemärkelse. Utställningen handlar inte bara om “sinnesanstaltens eller flyktingpolitikens historia” eller “atomkraften och totalförsvaret”. Med utgångspunkt i Ågesta, Beckomberga, Lissma och Elefanten vill vi visa på det förflutnas komplexitet och peka på vikten av att skriva historia på ett sätt som även låter det obehagliga, skamliga, smärtfyllda, hemliga, fula och skeva höras.

Du hittar den digitala utställningen på vår webb, stockholmslansmuseum.se

Gå in under utställningar och Platsen utanför.

Kontaktpersoner:

Lars Fridén, producent och projektledare,
lars.friden@stockholmslansmuseum.se,

073-581 55 06

Lenita Gärde, kommunikationsansvarig,
lenita.garde@stockholmslansmuseum.se,

076-526 94 24

Stockholms läns museum är museet på fickan. Vi berättar om spännande besöksmål, om länets konst och historia, om slöjd och byggnader. Om hur det är att leva här idag. Och det är länsinvånarna som är medskapare av innehållet. Besök oss på webben och i mobilen. Dela, gilla, bidra!

Vår vision är att vara det självklara kunskapsnavet för alla som bor här. Med kulturhistoria, kulturmiljö, konst och slöjd vill vi genom nya perspektiv och sammanhang öka förståelsen för vår samtid och historia.

Stockholms läns museum är sedan 2013 huvudman för Slöjd Stockholm. Stockholms läns museum och Slöjd Stockholm är två av sex läns Kulturfunktioner.

Kontaktpersoner

Lenita Gärde

Presskontakt

Kommunikationsansvarig

lenita.garde@regionstockholm.se

076 526 94 24